

Sygn. akt II Ca 1117/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kolbuc

Sędziowie: SSO Teresa Strojnowska (spr.)

SSO Bartosz Pniewski

Protokolant: starszy protokolant Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2016 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Dyrektora Izby Celnej w K.

przeciwko P. C. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Końskich

z dnia 4 kwietnia 2016 r. sygn. I C 124/15

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I (pierwszym) w ten sposób, że eliminuje z jego treści tytuły wykonawcze numer (...) z dnia 13 sierpnia 2014 roku i (...) z dnia 17 września 2014 roku i w tej części powództwo oddala oraz w punkcie II (drugim) w ten sposób, że kwotę 1293 złote zastępuje kwotą 1183 (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt trzy) złote, oddala apelację w pozostałej części i zasądza od P. C. (1) na rzecz Skarbu Państwa - Dyrektora Izby Celnej w K. kwotę 2400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 1117/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Końskich, w sprawie I C 124/15 uznał za bezskuteczną, w stosunku do powoda Skarbu Państwa – Dyrektora Izby Celnej w K., umowę o podział majątku wspólnego z dnia 31 stycznia 2011 roku, zawartą między P. C. (1), a J. C., przed notariuszem M. B. (1) w kancelarii notarialnej w K., za nr (...) – w celu zabezpieczenia należności przysługujących powodowi, a wynikających z tytułów wykonawczych nr: (...) z dnia 27 lutego 2013 roku, (...) z dnia 20 czerwca 2013 roku, (...) z dnia 20 czerwca 2013 roku, (...) z dnia 18 września 2013 roku. (...) z dnia 18 września 2013 roku, (...) z dnia 16 marca 2011 roku, (...) z dnia 28 listopada 2011 roku, (...) z dnia 7 lutego 2012 roku, (...) z dnia 9 stycznia 2012 roku, (...) z dnia 13 sierpnia 2014 roku, (...) z dnia 22 października 2014 roku (pkt I), nakazał pobrać od pozwanego P. C. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Końskich kwotę 1.293,00 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt II) oraz zasądził od pozwanego P. C. (1) na rzecz powoda Skarbu państwa – Dyrektora Izby Celnej w K. kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III).

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny, z którego wynika, że pozwany P. C. (1) oraz jego żona J. C. zawarli związek małżeński w dniu 24 stycznia 1998 roku. Do chwili obecnej pozostają ze sobą w związku małżeńskim. Nie toczy się także między nimi sprawa o rozwód.

Na podstawie umowy o podział majątku wspólnego, sporządzonej w dniu 31 stycznia 2011 roku przed notariuszem M. B. (2) w kancelarii notarialnej w K., za nr Rep. (...) małżonkowie P. i J. C. dokonali zgodnego częściowego podziału majątku wspólnego, w ten sposób, że nieruchomości położoną w miejscowości P., gm. K., powiat (...), województwo (...), oznaczoną nr(...)o pow. 0,1500 ha, dla której Sąd Rejonowy w Końskich prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz nieruchomości położoną w K., powiat (...), województwo (...), oznaczoną nr (...) o powierzchni 0,0308 ha, dla której Sąd Rejonowy w Końskich prowadzi księgę wieczystą nr (...), nabył na wyłączną własność P. C. (1).

Nieruchomość objęta księgą wieczystą nr (...) pozostaje nadal własnością pozwanego P. C. (1), natomiast nieruchomości objęta księgą wieczystą nr Rep. (...) nie pozostaje własnością pozwanego, albowiem została przez niego sprzedana umową z dnia 14 marca 2014 roku nr Rep. (...)na rzecz K. i S. małżonków R..

Wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia przez zakaz zbywania i obciążania nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) Sąd Rejonowy oddalił postanowieniem z dnia 11 marca 2015r. – k.31), które następnie Sąd Okręgowy w Kielcach postanowieniem z dnia 13 lipca 2015 roku uwzględnił, rozpoznając zażalenia powoda.

Żona pozwanego J. C. prowadziła działalność gospodarczą związaną z zakupem pojazdów samochodowych poza granicami kraju u wprowadzaniem ich na rynek krajowy. W związku z nabywaniem przez nią pojazdów samochodowych, Naczelnik Urzędu Celnego w K. wydawał decyzje o określeniu zobowiązania podatkowego J. C. w podatku akcyzowym, które to tytuły wykonawcze Sąd Rejonowy wskazał w uzasadnieniu (k. 190 v. – 191).

Postanowieniem z dnia 15 marca 2013 roku w sprawie (...)/JSz Dyrektor Izby Celnej w K. umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte w stosunku do J. C. w oparciu o tytuły wykonawcze wymienione w uzasadnieniu (k. 191) z powodu wygaśnięcia dochodzonych wierzytelności.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie, powołując się przy tym na treść art. 527 k. c. i ugruntowane orzecznictwo, zgodnie z którym należności publicznoprawne, jakimi są podatki, mogą być przedmiotem ochrony w trybie zgłoszonego roszczenia, jakim jest skarga pauliańska.

Sąd Rejonowy uznał, że do przedawnienia roszczenia, na które powołuje się pozwany nie doszło. Poza sporem pozostawało, że najwcześniejsza z przedstawionych przez powoda decyzji wydania została w dniu 25 lutego 2011 roku, a doręczona dłużnicze w dniu 2 marca 2011 roku. Dalsze decyzje zostały wydane w okresie późniejszym.

W przypadku podatków powstających po doręczeniu decyzji, funkcjonują dwa terminy przedawnienia: wynikający z art. 68 ordynacji podatkowej termin do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie i po powstaniu tego zobowiązania – termin jego przedawnienia wynoszący 5 lat. Wobec powyższego termin 5 – letni liczony od najwcześniejszej decyzji z dnia 25 lutego 2011 roku nie upłynął w chwili złożenia pozwu przez stronę powodową.

W/w decyzja została wydana w ramach postępowania wszczętego przez Naczelnika Urzędu Celnego w K. w dniu 17 czerwca 2010 roku, a postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie doręczono J. C. w dniu 21 czerwca 2010 roku. Zatem Sąd przyjął, że już od tej daty dłużniczka mogła i powinna założyć, że rozstrzygnięcia organów podatkowych co do obowiązku uiszczenia podatku akcyzowego mogą być dla niej niekorzystne. W tym zakresie powinna mieć ona świadomość konieczności zapewnienia środków na pokrycie ewentualnych należności podatkowych.

Obecnie J. C. jest niewypłacalna. Dokonanie czynności w dniu 31 stycznia 2011 roku w sposób obiektywny doprowadziło do uszczuplenia majątku dłużniczki. Nie ma przy tym znaczenia motyw, którym kierowała się dłużniczka, tj. przekonanie, iż „nic jej się nie należy z majątku”. Świadomość pokrzywdzenia wierzyciela jest związana z wiedzą, że określony składnik majątkowy wychodzi z masy majątkowej dłużnika. Obecnie na skutek czynności z dnia

31 stycznia 2011 roku można stwierdzić, że strona tej czynności, czyli P. C. (1), jest w posiadaniu korzyści majątkowej w związku z tą umową.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany P. C. (1), zaskarżając go w całości i zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że w dacie dokonywania podziału majątku wspólnego razem z J. C. mieli świadomość istnienia po stronie powoda wierzytelności wobec J. C., wynikających z tytułu nieuiszczonego podatku akcyzowego;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 527 k.c. w zw. z art. 70 § 1 Ordynacji Podatkowej przez objęcie ochroną wskazanych przez powoda wierzytelności, które w dacie wniesienia powództwa były przedawnione;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 527 k.c. poprzez objęcie ochroną wierzytelności w postaci należności z tytułu kar porządkowych, które nie istniały w dacie dokonania zaskarżonej czynności cywilnoprawnej, a tym samym J. C. nie występowała wobec powoda jako dłużniczka w stosunku do tych wierzytelności.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany P. C. (1) wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego P. C. (1) jest uzasadniona w części dotyczącej ochrony wierzytelności w postaci należności z tytułu kar porządkowych, objętych tytułami wykonawczymi: Nr 34- (...) z dnia 13 sierpnia 2014r. i (...)z dnia 17 września 2014r., które to wierzytelności nie istniały w dacie dokonania częściowego podziału majątku wspólnego, co skutkowało zmianą części zaskarżonego punktu I wyroku poprzez wyeliminowanie z jego treści tytułów wykonawczych: Nr (...) z dnia 13 sierpnia 2014r. i Nr (...) z dnia 17 września 2014r.

Apelacja w pozostałym zakresie jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Ustalenia Sądu Rejonowego są w przeważającej części prawidłowe, co Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również co do oceny zgromadzonego materiału i wywodów prawnych, za wyjątkiem ochrony wierzytelności w postaci należności z tytułu kar porządkowych, objętych tytułami wykonawczymi: Nr(...) z dnia 13 sierpnia 2014r. i Nr (...) z dnia 17 września 2014r., które to wierzytelności nie istniały w dacie dokonania częściowego podziału majątku wspólnego, co skutkowało zmianą części zaskarżonego punktu I wyroku poprzez wyeliminowanie z jego treści tytułów wykonawczych: Nr (...)z dnia 13 sierpnia 2014r. i Nr (...)z dnia 17 września 2014r.

Instytucja tzw. skargi paulińskiej przewidziana w art.527 k.c. i n. ma na celu ochronę wierzyciela przed skutkami niewypłacalności dłużnika względem wierzyciela, kiedy to dłużnik swoim niełojalnym zachowaniem, czyni realizację wierzytelności z jego majątku bezskuteczną.

Przesłankami warunkującymi możliwość skorzystania przez uprawnionego z ochrony przewidzianej w skardze paulińskiej są następujące okoliczności: 1.dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią, 2.pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika, 3.dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, 4.uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią oraz 4.działanie osoby trzeciej w złej wierze.

Dla możliwości skorzystania ze skargi paulińskiej wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia co do zasady, zgodnie z regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c., obciąża wierzyciela, który jest uprawniony do zaskarżenia czynności prawnej dłużnika chyba, że w szczególnych przypadkach, w których występują domniemania prawne, tj. art. 527 § 3 k.c., art. 529 k.c., ciężar dowodu jest przerzucony na stronę pozwaną. Wszak

to w jej interesie jest obalenie obciążającego pozwanego domniemania prawnego. Jeżeli zaś nie zdoła tego uczynić, ponosi ujemne konsekwencje procesowe w postaci przegrania sprawy (zob. wyr. SA w Szczecinie z dnia 16 stycznia 2014 roku, I ACa 681/13, Lex nr 1454627). W doktrynie i orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia (wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej) (zob. wyrok SN z dnia 6 października 2011 roku, V CSK 493/10, Lex nr 1102271).

W niniejszej sprawie przedmiotem ochrony jest wierzytelność publicznoprawna. Chodzi tu mianowicie o wierzytelności przysługujące Skarbowi Państwa, w imieniu którego działa Dyrektor Izby Celnej w K. z tytułu podatku akcyzowego. W wyroku z 13 maja 2005 r. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że należy dopuścić wykorzystanie skargi pauliańskiej w drodze analogiae legis jako merytorycznego środka ochrony wierzytelności publicznoprawnych (II CSK 513/10, Lex nr 960505). W związku z powyższym pogląd o dopuszczalności ochrony wierzytelności publicznoprawnych (podatkowych) w drodze skargi pauliańskiej należy uznać za utrwalony. Przepisy art. 527-534 Kodeksu cywilnego będą tu miały zastosowanie w drodze analogii.

Zgodzić należy się z apelującym w części w której zarzuca, że zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do ustalenia, że dłużniczka J. C. w dacie dokonywania częściowego podziału majątku wspólnego nie wiedziała o wierzytelnościach przysługującej stronie powodowej z tytułu dwóch kar porządkowych.

Wspomniane tytuły wykonawcze nr (...)z dnia 13 sierpnia 2014r. i Nr(...)z dnia 17 września 2014 r. powstały w 2014 roku, a więc po dacie, w której małżonkowie zawarli umowę o podział majątku wspólnego (co nastąpiło w dniu 31 stycznia 2011 roku). Z całą pewnością dłużniczka w dacie dokonywania między małżonkami podziału majątku nie wiedziała o istnieniu wierzytelności z tytułu dwóch kar porządkowych oraz nie mogła przewidzieć, że w przyszłości powstaną zobowiązania z tego tytułu i ta okoliczność przesądza o braku świadomości dłużniczki co do działania z pokrzywdzeniem wierzyciela w chwili zawierania małżeńskiej umowy.

Ochronie paulińskiej w niniejszej sprawie nie podlegają zatem wierzytelności w postaci dwóch kar porządkowych, nałożonych na J. C. już po dacie dokonania częściowego podziału majątku wspólnego. O ile można uznać, że skarżący był informowany przez żonę J. C. o stanie prowadzonej działalności gospodarczej i posiadał wiedzę o powstaniu zaległości z tytułu podatku akcyzowego i o wszczętych postępowaniach w zakresie określenia podatku akcyzowego na łączną kwotę 23.646,00 zł, tak nie można jemu przypisać, iż w dacie zawierania umowy o częściowy podział majątku wspólnego, także miał świadomość o istnieniu wierzytelności z tytułu kar porządkowych, które to kary zostały nałożone już po dacie zawarcia tej umowy i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mógł przewidzieć, że takie zobowiązanie powstanie.

Apelacja pozwanego P. C. (1) w odniesieniu do wierzytelności objętych dwoma tytułami wykonawczymi: nr (...) z dnia 13 sierpnia 2014r. na kwotę 700,00 zł i Nr (...) z dnia 17 września 2014r. na kwotę 1 500,00 zł, powstałymi w 2014 roku, okazała się zasadna, co skutkowało zmianą punktu I zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie ochrony w odniesieniu do w/w tytułów wykonawczych, w pozostałej części jako bezzasadna podlegała oddaleniu. Przesłanki z art.525 k.c. w odniesieniu do wierzytelności objętych pozostałymi tytułami wykonawczymi zostały spełnione, co oznacza, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowej w tej części jest prawidłowe i apelacja w tym zakresie podlegała oddaleniu.

Zmiana punktu I (pierwszego) wyroku skutkowałą też zmianą rozstrzygnięcia o kosztach sądowych (punkt II wyroku). Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art.98 k.p.c.), należna od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach opłata sądowa od uwzględnionej części powództwa tj. 23 646,00 zł, stanowi kwotę 1 183,00 zł (23 646,00 zł x 5%) i taką też należało pobrać od pozwanego, od uiszczenia której to opłaty Skarb Państwa był zwolniony (art.94 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – tj. Dz.U. z 2014r., poz.11025 ze zm.), zamiast kwoty 1 293,00 zł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I poprzez wyeliminowanie z jego treści tytułów wykonawczych: Nr (...) z dnia 13 sierpnia 2014r. i Nr (...) z dnia 17

września 2014r i w tej części powództwo oddalił oraz zmienił punkt II wyroku w ten sposób, że kwotę 1 293,00 zł zastąpiono kwotą 1 183,00 zł.

Apelacja pozwanego w pozostałym zakresie jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego, istnienie chronionej wierzytelności publicznoprawnej z tytułu podatku akcyzowego nie może być skutecznie negowane przed sądem powszechnym, który nie jest uprawniony do oceny i weryfikacji administracyjnych tytułów wykonawczych.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w zakresie spełnienia przesłanek z art.527 k.c. w odniesieniu do wierzytelności objętych pozostałymi tytułami wykonawczymi. W szczególności świadomości J. C. co do działania z pokrzywdzeniem wierzyciela. Powód załączył do pozwu odpisy dziesięciu tytułów wykonawczych wystawionych przeciwko J. C. i obejmujących należności Skarbu Państwa z tytułu podatku akcyzowego na łączną kwotę 23 646,00 zł.

Z treści tych dokumentów urzędowych, które nie były kwestionowane przez pozwanego wynika, że wierzytelności dotyczą płatności podatków za okres od kwietnia 2006 roku do sierpnia 2009 roku oraz, że są wymagalne.

Przypomnieć należy, że reguła wyrażona w art. 527 § 1 k.c. wymaga, aby dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, czyli wiedział, że na skutek czynności prawnej określone walory wyjdą z jego majątku, a wierzyciele będą mieli trudności z zaspokojeniem. Wystarczy świadomość, że dokonana czynność prawna może spowodować dla ogółu wierzycieli niemożność zaspokojenia się. Przyjmuje się, że świadomość obejmuje w tym przypadku dwa elementy: po pierwsze dłużnik wiedział o istnieniu wierzytelności, a po drugie znał skutek czynności prawnej (zob. wyr. SA w Katowicach z dnia 12 lutego 2014 roku, I ACa 951/13, Lex nr 1451651).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie ma wątpliwości co do tego, że dokonując częściowego podziału majątku wspólnego, (wskutek którego wyzbyła się jedyne wartościowego składnika swojego majątku), J. C. co najmniej godziła się z faktem, że w efekcie tej czynności Skarb Państwa nie uzyska zaspokojenia wierzytelności z tytułu podatku akcyzowego lub uzyska je w mniejszym stopniu, niżby to było, gdyby umowy o podział majątku małżonkowie C. nie zawarli. Działała więc ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. J. C. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej w 2005 roku, a już w roku 2006 doprowadziła do powstania zaległości podatkowych, które z każdym rokiem rosły. Efektem powstania tych zaległości było wszczęcie z urzędu w dniu 17 czerwca 2010 roku przez Naczelnika Urzędu Celnego postępowania podatkowego wobec J. C. i odpis postanowienia o wszczęciu postępowania został jej doręczony w dniu 21 czerwca 2010 roku.

Z kolei w dniu 25 lutego 2011 roku Naczelnik Urzędu Celnego w ramach wszczętego postępowania wydał decyzję o określeniu zobowiązania podatkowego J. C. w podatku akcyzowym. Zatem dłużniczka przy dołożeniu należytej staranności winna co najmniej liczyć się z taką możliwością, że rozstrzygnięcia organów podatkowych mogą być dla niej niekorzystne, skoro borykała się z problemami finansowymi.

Mimo tego w styczniu 2011 roku zawarła ze skarżącym umowę o częściowym podziale majątku wspólnego, na podstawie której P. C. (1) nabył na wyłączną własność jedyny wartościowy składnik majątku dłużniczki i po jego zbyciu J. C. nie posiada już żadnego majątku, z którego możliwa byłaby egzekucja.

Już w chwili dokonywania umowy o podział majątku posiadała wiedzę o wymagalnych wierzytelnościach po stronie wierzyciela, a więc działała ze świadomością jego pokrzywdzenia, mając na celu uniemożliwienie przeprowadzenia egzekucji należności podatkowych z tej nieruchomości.

Ponadto skarżący P. C. (1), jak i J. C. zgodnie zeznali, że P. C. (1) był na bieżąco informowany przez żonę J. Cholewę odnośnie do prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. W ocenie Sądu Okręgowego, dłużniczka informowała go także i o sferze finansowej, min. o zobowiązaniach podatkowych, płatnościach z tego tytułu, zaległościach.

Do powyższych rozważań dodać należy, że przedmiotem zaskarżenia na podstawie art. 527 k.c. mogą być w zasadzie czynności, które przynoszą korzyść majątkową osobie trzeciej, a więc czynności określane w doktrynie jako przysparzające, które są skutkiem rozporządzeń dłużnika. Zgodnie przyjmuje się w orzecznictwie i piśmiennictwie, że umowa o podział majątku wspólnego po ustaniu ustawowej wspólności małżeńskiej, zawarta z pokrzywdzeniem wierzyciela, może być przez niego zakwestionowana skargą pauliańską przewidzianą w art. 527 k.c. (zob. min. wyr. SN z dnia 28 kwietnia 2004 r., sygn. akt III CK 469/02, OSNC rok 2005, nr 5, poz. 85, Monitor Prawniczy rok 2005, nr 5, poz. 256). Zauważyć należy przy tym, że norma art. 528 k.c. wyłącza przesłankę złej wiary po stronie osoby trzeciej w tych przypadkach, gdy skutek zaskarżonej czynności osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie.

Korzyścią majątkową uzyskaną bezpłatnie w rozumieniu art. 528 k.c. jest każda korzyść, w zamian za którą osoba trzecia nie spełniła ani nie zobowiązała się spełnić jakiegokolwiek ekwiwalentnego świadczenia, w ramach jakiegokolwiek stosunku prawnego. Korzyść ta może być uzyskana w wyniku darowizny oraz każdego innego przysporzenia pod warunkiem, że osoba, która dokonała takiego przysporzenia, nie otrzymała w zamian korzyści majątkowej stanowiącej jego ekwiwalent (zob. min. wyr. SA w Krakowie z dnia 6 grudnia 2012 roku, I ACa 1149/12, Lex nr 1246691). Nie ulega zatem wątpliwości, że w sytuacji określonej w art. 528 k.c. nie ma potrzeby stosowania domniemań z art. 527§ 3 i 4 k.c. Jak się podkreśla w orzecznictwie, przepis art. 528 k.c., w przypadku gdy osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, uwalnia wierzyciela od konieczności wykazania istnienia po stronie osoby trzeciej jakiegokolwiek przesłanki subiektywnej i nawet wykazanie przez osobę trzecią, że nie wiedziała i mimo dołożenia należytej staranności nie mogła się dowiedzieć o pokrzywdzeniu wierzycieli - nie zwalnia jej od odpowiedzialności wobec wierzyciela (por. min. wyr. SN z dnia 24 stycznia 2000 r., sygn. akt III CKN 554/98). Stan podmiotowy osoby trzeciej jest zatem w takim przypadku prawnie obojętny, niezależnie od stosunku łączącego dłużnika z osobą trzecią, a do zaskarżenia wystarczające jest spełnienie pozostałych przesłanek z art. 527 § 1 i 2 k.c. (zob. wyr. SA w Katowicach z dnia 18 stycznia 2013 roku, V ACa 682/12, Lex nr 1267290).

Nie ulega wątpliwości, że czynność pomiędzy małżonkami C. należało zakwalifikować do umów pod tytułem darmym, albowiem pozwany przejął składniki majątku wspólnego bez obowiązku spłat na rzecz żony. Nie zachodziła również ekwiwalentność świadczenia. Powyższe oznacza, że umowa o podział majątku mogła zostać uznana za bezskuteczną wobec skarżącego w części dotyczącej ochrony wierzytelności w postaci należności z tytułu podatku akcyzowego, niezależnie od tego czy wiedział lub mógł się dowiedzieć o świadomości działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Co się tyczy zaś podniesionego przez skarżącego zarzutu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wynikających z tytułów wykonawczych złożonych w sprawie, podkreślić należy, że rozstrzygnięcie o zarzucie skarżącego na drodze sądowej przed sądem powszechnym jest niedopuszczalne, albowiem ma ono swoją podstawę w przepisach o ordynacji podatkowej, a więc właściwą drogą do wzruszenia tytułów wykonawczych jest wyłącznie droga administracyjna.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w pozostałej części oddalił apelację P. C. (1), o czym orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie na podstawie art. 98 § k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Na koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości 2 400,00 zł, ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1800).

SSO Teresa Strojnowska SSO Teresa Kołbuc SSO Bartosz Pniewski

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)